

Digitale media bevorderen lezen en leren

08-03-2017 20:14

Het is nog onvoldoende bekend of en hoe digitale media een bijdrage leveren aan het leesgedrag van kinderen en jongeren. Om dit te onderzoeken heeft Stichting Lezen, kenniscentrum voor leesbevordering en literatuureducatie, in maart 2016 het initiatief genomen tot de instelling van een bijzondere leerstoel Lezen en Digitale Media aan de Universiteit Twente.

Gisteren sprak prof. dr. Eliane Segers haar oratie uit: 'Lezen en digitale media: een perspectief op onderwijs'. Zij onderzoekt als bijzonder hoogleraar of kinderen door de inzet van nieuwe technologische toepassingen meer gemotiveerd zijn om te lezen.

Nederlanders zijn de afgelopen zestig jaar minder tijd gaan besteden aan het lezen van boeken. Tussen 2013 en 2015 liep de leestijd terug van 5,2 naar 4,8 uur per week. Vooral jongeren besteden minder tijd aan lezen en slechts een klein percentage leest digitale boeken. Tegelijkertijd geldt dat zij veel affiniteit hebben met digitale media en dat zij deze ook vaak direct tot hun beschikking hebben.

Digitale media helpen zwakke lezers

Segers: "Digitale media kunnen een versterking zijn voor de geletterde thuisomgeving. Het idee dat een kind niet te vroeg met een tablet moet gaan spelen, is nergens op gebaseerd. Actief met een goede app spelen is echt iets anders dan passief tv-kijken. Verder kunnen digitale media zwakke lezers helpen om sneller te leren lezen. Met een speciaal ontwikkelde app gingen de zwakste lezers (25% van de kinderen) er flink op vooruit bij een leestaak."

Term digital natives een beetje naïef

Digitale media ondersteunen zwakke lezers. Segers vindt het echter naïef om te denken dat de kinderen van tegenwoordig digital natives zijn, die geen problemen zouden hebben met digitale media. "Het verwerken van multimediale digitale teksten (hypermedia) vergt vaardigheden die kinderen niet zomaar hebben. Daarvoor is goed onderwijs nodig en moet het een en ander zijn opgenomen in lesmethodes. Om dit te kunnen bereiken, moet de wetenschappelijke wereld meer aandacht besteden aan het begrijpend lezen van hypermedia."

Motiveren om meer te lezen

Dat er steeds minder wordt gelezen, vindt Segers een verarming. "Het is een uitdaging om te onderzoeken hoe digitale media kinderen kunnen motiveren om meer te lezen. Lezen is een verrijking, het verbreedt de kennis over de wereld. De wereld heeft kinderen nodig die worden opgeleid tot wereldburgers – met kennis van zaken, met empathie. Dat krijg je door te lezen, zowel fictie als non-fictie."

Onderzoek bijzondere leerstoel Lezen en Digitale Media

In het onderzoek van Segers gaat het om het ontwerpen van multimediale omgevingen, de rol van geschreven taal hierbinnen en de vraag hoe het lezen daarbinnen wordt bevorderd. Kunnen jongeren via multimediale omgevingen beter, vaker en met meer plezier (leren) lezen? En leren ze meer in deze omgevingen? Stichting Lezen verwacht dat het onderzoek van Segers tot meer inzicht zal leiden in de mogelijkheden van technologische ontwikkelingen voor leesbevordering.